

Kriminālprocess Nr.11816015512
Lietvedības Nr.KA04-550-21/8

LĒMUMS

Rīgā 2021.gada 24.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

tiesnese Ieva Kulagina

tiesnese Irīna Jansone

tiesnese Daina Treija

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu saistībā ar Nadeždas Larinas (*Nadezhda Larina*) pārstāvja zvērināta advokāta Aināra Lezdiņa sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziedumu apkarošanas pārvaldes 1.nodaļas izmeklētājas Lailas Packēvičas 2021.gada 12.marta lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un procesa par noziedzīgi iegūtas mantas nodošanu izlemšanai tiesai nolemts izdalīt no kriminālprocesa numur 11816015512 materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu radušos mantisko jautājumu savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs, jo pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka manta, kurai uzlikts arests, ir ar noziedzīgu nodarījumu saistīta manta, tai ir noziedzīga izcelsme un objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama, ņemot vērā izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma komplicēto raksturu, starptautisko elementu un ģeopolitisko rezonansi.

Lēmumā norādīts, ka 2012.gada 10.oktobrī uzsākts kriminālprocess numur 11816015512, kurā notiek izmeklēšana pēc Krimināllikuma 195.panta trešās daļas par iespējamu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā, kas iegūti ar pārmaksāto nodokļu atmaksas pieprasīšanu no Krievijas Federācijas Valsts kases, izkrāpjot no tās finanšu līdzekļus ne mazāk kā 230 miljonu dolāru

apmērā, atsevišķiem legalizācijas posmiem un tranzīta darījumiem izmantojot Latvijas finanšu sektoru – vismaz sešu kredītiestāžu klientu ārvalstīs dibinātu kompāniju kontus, tai skaitā, uzņēmuma “Nomirex Trading Limited” kontu Akciju sabiedrībā (turpmāk tekstā – AS) “Trasta Komerbanka” un ne tikai.

Kriminālprocess uzsākts, pamatojoties uz 2012.gada 30.jūlija “Brown Rudnick LLP” iesniegumu un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienesta (šobrīd mainīts nosaukums – Finanšu izlūkošanas dienests) analoga satura ziņojumu par aizdomīgiem finanšu darījumiem Latvijas kredītiestāžu klientu kontos, kas, iespējams, saistīti ar starptautiska mēroga pārrobežu noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā. Noziedzīgās shēmas aktuālā darbība notika no 2007.gada līdz 2012.gadam. Shēmā izmantots liels daudzums “čaulas” veidojuma fiktīvas juridiskas personas, kuru faktiskais mērķis bija ātra un strukturēta naudas līdzekļu pārvietošana, tranzīta darījumu un naudas plūsmas nodrošināšana fiktīvu darījumu aizsegā, mainot jurisdikcijas, tādā veidā attālinot noziedzīgi iegūtus līdzekļus no līdzekļu ieguves avota un sākotnējās izcelsmes valsts.

Starptautiskā mērogā šī lieta tiek dēvēta par “Hermitage/Magnitsky” jeb publiski nosauktu un zināmu kā “Krievijas landromāta lietu” (landromāts – vērienīga noziedzīgi iegūtas naudas legalizācijas shēma). Lietā izmeklējamais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas fakts ir ar rezonansi un vispasaules skanējumu. “Hermitage Capital Management Limited” ir Hermitage Funds (turpmāk tekstā – Hermitage) – ieguldījumu konsultants/rietumu investīciju fonds, kas Krievijas tirgū strādāja kopš deviņdesmito gadu vidus un konstatēja ļoti liela apjoma nodokļu krāpšanu caur nodokļu atgriešanas maksājumiem. Nodokļu krāpšanas shēmu konstatējis ilggadējais fonda darbinieks Sergejs Magnitskis (*Sergey Magnitskiy*). Turpmāk jau konstatēta šādi krāpnieciski iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšana starptautiski plašā mērogā, izmantojot virkni jurisdikciju, ar aktīvu Kļujeva (*Klyuev*) organizētās noziedzības grupas dalību. Hermitage konstatēja, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā izmantota arī Latvijas jurisdikcija naudas līdzekļu pludināšanai, izmantojot banku sektoru un nerezidentu ārvalstīs dibinātu kompāniju kontus.

Sergeja Magnitska konstatēto faktu sakarā pastāv cilvēktiesību sankciju režīma par cilvēktiesību pārkāpumiem “Magnitska saraksts”, kura pamatā ir ASV Magnitska tiesību akts. Atsevišķās valstīs ir izveidoti sankciju saraksti, kuri piemērojami pret personām par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem. Latvijā šī sankciju saraksta ietvaros darbojas iecelšanas liegums atsevišķām personām – Krievijas Federācijas pilsoņiem. 2020.gada 7.decembrī ir apstiprināts Eiropas Savienības cilvēktiesību sankciju režīma “Magnitska” akts.

Izmeklēšana ir ņēmusi vērā pētnieciskās žurnālistikas OCCRP publiskotos faktus par landromāta shēmu un iesaistītajām personām, īpaši daļā, kas skar Latvijas jurisdikciju un iesaistīto sektoru. Lietā ir aplūkota pārrobežu nelikumīgi iegūtu finanšu līdzekļu atmazgāšanas shēma, kuras pirmsākumus atklājis Sergejs

Magnickis, kura realizēta ar Kļujeva (*Klyuev*) organizētās noziedzīgās grupas darbībām un vairāku augstu Krievijas amatpersonu atbalstu.

Saistībā ar Krievijas Federācijā izdarītu predikatīvu nodarījumu un turpmāku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu Latvijas izmeklēšana, novērtējot landromāta apjomu, ir sašaurinājusi izmeklēšanas priekšmeta robežas. Krimināllietas ietvaros izdarīta paralēlā finanšu izmeklēšana, lai identificētu un atrastu tieši Latvijā saglabājušos ar predikatīvo noziedzīgo nodarījumu saistītus aktīvus. Finanšu izmeklēšanas laikā krimināllietā konstatētas un pakļautas detalizētai pārbaudei atsevišķas ar predikatīvo noziegumu iegūto naudas līdzekļu pārrobežu plūsmas ķēdes, kuras gan tranzītā gājušas cauri vairākiem Latvijas banku klientu kontiem, gan arī no Dmitrija Kļujeva kontrolēto nelegālo līdzekļu saņēmējkompānijām pārvietotas un Latvijā integrētas finanses. Pirmstiesas izmeklēšanas laikā konstatēti atsevišķi fakti, ka noziedzīgie līdzekļi izmantoti nekustamo īpašumu iegādei Latvijā, pretī atsevišķām personām – Krievijas Federācijas pilsoņiem – saņemot termiņa uzturēšanās atļaujas Latvijā.

Kriminālprocesā procesa virzītājs ar 2018.gada 13.augusta lēmumu uzlika arestu iespējami noziedzīgi iegūtai mantai kriminālprocesā – nekustamajam īpašumam, dzīvoklim Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8, kura juridiskā īpašniece ir Krievijas pilsone Nadežda Larina, darījuma summa uz nekustamā īpašuma pirkšanas brīdi bija 161090 *euro*.

Par pieņemto tiesību ierobežojumu rakstveidā paziņots Nadeždai Larinai, vienlaicīgi norādot uz pierādīšanas pienākumu – pierādīt arestētās mantas likumīgo izcelsmi, iesniedzot procesa virzītājam rakstveida skaidrojumu, par kādiem naudas līdzekļiem un pie kādiem apstākļiem ir iegādāts konkrētais nekustamais īpašums Latvijā.

Lietā konstatēts, ka Nadežda Larina ir dzīvokļa Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8 īpašniece, īpašums iegādāts, pamatojoties uz 2011.gada 26.maija pirkuma līgumu. Izpētot šo pirkuma līgumu, pirmstiesas kriminālprocesā konstatēts, ka darījums notika starp pārdevēju Sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – SIA) “Honiks” un pircēju Nadeždu Larinu (Krievijas Federācijas pilsone, dzimusi 1981.gada 1.septembrī, dzīvo Krievijā) par dzīvokļa numur 8, kas atrodas Rīgā, Rūpniecības ielā 20, pirkšanu/pārdošanu. Uz darījuma īstenošanas brīdi darījuma summa bija 161090 *euro*, kas jāieskaita darījumu kontā AS “Swedbank”.

No dokumentu kopuma secināms, ka pirkuma maksa un norēķins par šo nekustamo īpašumu 161090 *euro* izdarīts no AS “Norvik banka” konta uz darījumu kontu AS “Swedbank” un Nadeždas Larinas pārvaldītā konta izraksts apstiprina faktu, ka viņa 2011.gada 26.maijā saņēma ienākošo maksājumu 169500 *euro* apmērā no ārvalstu kompānijas “Altem” Kipras bankas konta.

Papildus no aizdevuma līgumā, kas noslēgts starp “Altem Invest Ltd.” *Wartley Hunts* personā kā aizdevēju un Nadeždu Larinu kā aizņēmēju, redzams, ka šī darījuma priekšmets ir aizdošanas akts par summu 169500 *euro*.

No darījuma dokumenta – aizdevuma līguma, kas noslēgts starp pusēm – “Altem Invest Ltd.” un Nadeždu Larinu redzams, ka tas pēc vizuālā noformējuma, struktūras un saturiskās jēgas izmeklēšanai liek uzskatīt, ka tas noslēgts formāli, lai izpildītu bankas prasības, un pielāgots konkrētam naudas maksājumam. Uz to norāda sekojošas pazīmes:

- dokumenti par aizdoto līdzekļu izcelsmi un aizdevuma apstākļiem ir nepilnīgi un apšaubāmi;

- dokumenti satur viltojuma pazīmes;

- līgums pēc satura un mērķa ir pārāk vispārīgs, tajā nav norādīts aizdevuma mērķis;

- nav dokumentu un nav atrunāta aizdevuma atmaksa (ne grafiks, ne uzņēmuma rekvizīti, kur jāatgriež aizdotā summa);

- nav atrunāta līguma nobeiguma noteikumos ietvertā paziņošana (nosūtāmās korespondences adrese);

- darījumu aizņēmēja Nadežda Larina ir noslēgusi ar nezināmu trešo personu – ārvalstu uzņēmumu, kuram nav nekādas saistības ar aizņēmējas rezidences valsti vai aizņēmējas plānotā aizņēmuma izlietojuma valsti – Latviju, personai nav zināms ne ārvalstu uzņēmums, ne tā pārstāvis *Wartley Hunts*.

Papildus, izmeklēšana ir konstatējusi būtisku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tipoloģijas pazīmi, kas norāda uz faktu, ka aizdevuma apstākļi ir apšaubāmi (fiktīvi), jo izmeklēšanai iesniegtie un pieejamie dokumenti par arestētā īpašuma naudas avotu satur viltojuma pazīmes.

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sniegtajām ziņām Krievijas Federācijas pilsonē Nadežda Larina (*Nadezhda Larina*), personas kods 010981-14609, ir pieprasījusi un viņai izsniegta termiņa uzturēšanās atļauja sakarā ar viņai piederošu nekustamo īpašumu Latvijā, atļauja derīga līdz 2021.gada 7.oktobrim.

Aizskartās mantas īpašniece Nadežda Larina ir realizējusi savu procesuālo pienākumu un ir sniegusi paskaidrojumus par nekustamā īpašuma Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8 finansējuma avotu, dzīvokļa iegādes procedūru, naudas kustību dzīvokļa iegādei un apmaksai, kā arī ir iesniegusi jau iepriekš lēmuma tekstā norādīto aizdevuma līgumu, norādot šo dokumentu kā darījumu pamatojošu dokumentu nekustamā īpašuma iegādei Latvijā.

Kopumā no šajā kriminālprocesā apkopotajiem materiāliem procesa virzītāja secina, ka nekustamā īpašuma iegādei Latvijā – Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8, kura juridiskā īpašniece ir Krievijas pilsonē Nadežda Larina, ir izmantoti Krievijas Federācijā no Valsts kases 2007.gada beigās izzagtie naudas līdzekļi, tos strukturēti pārvietojot caur nelegālo līdzekļu saņēmējkompaniju “Altem Invest Ltd.” 2011.gada 26.maijā šķietami likumīga darījuma aizsegā 169500 *euro* apmērā, ieskaitot šos naudas līdzekļus Latvijas kredītiestādē AS “Norvik banka” klientam Nadeždai Larinai šī īpašuma iegādei. Šādas darbības, izmeklētājas ieskatā, vērtējamās kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas darbību kopums

un, visticamāk, izdarītas, nolūkā maskēt un slēpt noziedzīgā ceļā iegūtu naudas līdzekļu izcelsmi un piederību.

Apstākļi, kā šis īpašums ir iegūts, ņemot vērā aizskartās mantas īpašnieces Nadeždas Larinas attieksmi un skaidrojumu par aktīva izcelsmi un tā finansējuma avotu, liek procesa virzītājam uzskatīt, ka īpašumam nav likumīga izcelsme, šāds apgalvojums apstiprinās ar lietā apkopotajiem tiesajiem un netiesajiem pierādījumiem.

Nekustamais īpašums Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8, kuram kriminālprocesā piemērots arests, ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas priekšmets, proti, ar noziedzīgu nodarījumu saistīta manta.

Kriminālprocesa likuma 389.pantā noteiktais personas tiesību ierobežošanas termiņš pirmstiesas procesā attiecībā uz iespējami noziedzīgi iegūtu mantu beidzās 2021.gada 29.martā, tāpēc, izmeklētājas ieskatā, šis īpašums nav atstājams tā patreizējai īpašniecei, bet ir pakļaujams konfiskācijai.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumu arestētā manta – nekustamais īpašums – dzīvoklis Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8 (kadastra numurs 01009272300, īpašniece Krievijas pilsoņe Nadežda Larina (*Nadezda Larina*), dzimusi 1981.gada 1.septembrī) atzīts par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēts valsts labā.

[3] Par šo lēmumu Nadeždas Larinas pārstāvis zvērināts advokāts Ainārs Lezdiņš iesniedza sūdzību, lūdzot atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumu procesā par noziedzīgi iegūtu mantu un izbeigt procesu.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka Nadežda Larina nav kavējusi procesu, ir sniegusi visu viņai zināmo un pieejamo informāciju procesa savlaicīgai norisei, taču izmeklētāja to ignorējusi un ierosinājusi tiesai izlemt jautājumu par nekustamā īpašuma – dzīvokļa Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8 atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiskāciju valsts labā, tādējādi pārkāpjot Nadeždas Larinas tiesības uz taisnīgu tiesu un tiesības uz īpašumu, kas noteiktas Satversmes 92. un 105.pantā.

[4] Procesā virzītāja Laila Packēviča iesniedza viedokli par Nadeždas Larinas pārstāvja sūdzību. Procesā virzītāja uzskata, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma, savukārt pirmās instances tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmums atstājams negrozīts, jo ir objektīvs, pamatots un pieņemts atbilstoši nacionālajam un starptautiskajam regulējumam, un standartam par noziedzīgi iegūtu līdzekļu atsavināšanu un konfiskāciju.

Procesa virzītāja norāda, ka lēmums par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un krimināllietas par noziedzīgi iegūtu mantu nodošanu izlemšanai tiesai pirmstiesas kriminālprocesā pieņemts lietā radušos mantisko jautājumu taisnīga noregulējuma, savlaicīgas atrisināšanas un procesa ekonomijas interesēs. Uzskata, ka šajā gadījumā pastāvēja Kriminālprocesa likuma 356., 626.pantā noteiktie priekšnoteikumi un nosacījumi šāda lēmuma par procesa uzsākšanu par

noziedzīgi iegūtu mantu pieņemšanai, lai ar Kriminālprocesa likuma 59.nodaļā regulēto procesu risinātu mantiskos jautājumus šajā krimināllietā.

Procesa virzītājas ieskatā, lēmumā ir norādīti pierādījumi, apstākļu kopums un ar tiem saistītie fakti un palīgfakti, uz kuriem balstīti procesa virzītājas secinājumi par arestētās mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu. Pierādījumi aplūkoti un vērtēti to kopumā un savstarpējā saistībā, piemērojot *Stand Alone* pieeju – zināms predikatīvs un apjomīgi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apmēri, koncentrējoties uz Latvijas atzaru un noziedzīgi iegūtu aktīvu atsekošanu, kas izkārtoti un saglabājušies Latvijas jurisdikcijā.

Procesa virzītāja uzsver, ka izmeklēšanas laikā savāktu pierādījumu kopums nerada šaubas par arestētā nekustamā īpašuma – dzīvokļa Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8, visticamāk, noziedzīgo izcelsmi. Apstākļi, kā šis īpašums ir iegūts, aizskartās mantas īpašnieces attieksme un skaidrojums par aktīva izcelsmi un tā finansējuma avotu procesa virzītājai dod pamatu uzskatīt, ka īpašumam nav likumīga izcelsme. Šāds apgalvojums apstiprinās ar krimināllietā savāktajiem tiešajiem un netiešajiem pierādījumiem – Finanšu izlūkošanas dienesta ziņojumu, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atzinumu, ar bankas dokumentiem, kontu izpēti un analīzi, ar tiesiskās palīdzības lūgumiem un Eiropas izmeklēšanas rīkojumu izpildes materiāliem, liecībām un paskaidrojumiem par noziedzīgi iegūtu līdzekļu priekšmetu, kā arī ar nesakrītībām aizskartās mantas īpašnieces liecībās, kopsakarā ar viņas iesniegtajiem dokumentiem, ar darījuma dokumentu apskates protokoliem, ar konstatēto par Nadeždas Larinas sniegto nepatieso informāciju, kā arī Finanšu izlūkošanas dienesta metodoloģijas materiālu.

[5] Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurore Inga Savčenko iesniedza viedokli par Nadeždas Larinas pārstāvja sūdzību. Prokurore uzskata, ka advokāta Aināra Lezdiņa sūdzība nav pamatota, jo sūdzībā netiek apstrīdēts neviens no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumā norādītajiem argumentiem.

Prokurore norāda, ka sūdzības iesniedzējs ir analizējis nevis tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumu, bet gan izteicis savu vērtējumu par procesa virzītājas 2021.gada 12.martā pieņemto lēmumu par procesa uzsākšanu mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu. Šis procesa virzītājas lēmums ir pieņemts saskaņā ar Latvijā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un arests mantai uzlikts, ievērojot Kriminālprocesa likuma normas.

Nadeždas Larinas statuss šajā krimināllietā ir kriminālprocesā aizskartās mantas īpašniece, viņas iesniegtie pierādījumi par attiecīgās mantas izcelsmes likumību pārbaudīti Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, analizēti kopsakarā ar citām kriminālprocesā iegūtajām ziņām un šo pierādījumu analīzes rezultāti apkopoti procesa virzītājas lēmumā par procesa uzsākšanu mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu.

Prokurores ieskatā, advokāts sūdzībā nepamatoti atsaucas uz Kriminālprocesa likuma 360.panta grozījumiem, kuri ir piemērojami gadījumos, kad mantas likumīgais īpašnieks ir valsts, un nav piemērojami izskatāmajā situācijā, kad īpašums tiek atzīts par noziedzīgi iegūtu un konfiscēts valsts labā kā noziedzīgi iegūta manta.

[6] Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmā daļa noteic, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī gadījumos, kas nav minēti Kriminālprocesa likumā. Prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar, var izteikt lūgumu, to pamatojot, lietu izskatīt mutvārdu procesā.

Ievērojot likumā noteikto, lieta apelācijas kārtībā izskatāma rakstveida procesā. Procesa dalībnieki nav iebilduši pret krimināllietas iztiesāšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk tekstā – tiesas kolēģija), izvērtējusi iesniegtās sūdzības motīvus, iepazīsies ar procesa virzītājas un prokurores iesniegtajiem viedokļiem un procesa par noziedzīgi iegūtu mantu materiāliem, atzīst, ka pārstāvja Aināra Lezdiņa sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, bet pirmās instances tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmums atstājams negrozīts.

[8] Procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskais regulējums ir ietverts Kriminālprocesa likuma 59.nodaļā un atbilstoši šā likuma 630.panta nosacījumiem tiesai ir pienākums vērtēt, vai ir bijuši likumā norādītie iemesli procesa par noziedzīgi iegūtu mantu uzsākšanai un turpināšanai.

Kriminālprocesa likuma 626.pantā ir norādīti nosacījumi procesa uzsākšanai par noziedzīgi iegūtu mantu, proti, ja pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka manta, kura izņemta vai kurai uzlikts arests, ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, ja objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama vai tas var radīt būtiskus neattaisnotus izdevumus.

Tiesas kolēģija konstatē, ka procesa virzītāja atbilstoši Kriminālprocesa likuma 626., 627.panta nosacījumiem 2021.gada 12.martā ir pieņēmusi lēmumu par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un procesa par noziedzīgi iegūtu mantu nodošanu izlemšanai tiesai, ko apstiprinājusi Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurore Inga Savčenko.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šis procesa virzītājas lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 627.panta nosacījumiem, tajā ir izklāstītas ziņas par faktiem, kas pamato mantas saistību ar noziedzīgu nodarījumu, tās noziedzīgo izcelsmi, lēmumā norādīts, kādi materiāli tiek izdalīti no krimināllietas. Tāpat lēmumā norādīta persona, kura ir saistīta ar konkrēto mantu, norādīts, kādu rīcību

procesa virzītāja ierosina ar noziedzīgi iegūto mantu, kā arī pamato, ka kriminālprocesa numur 11816015512 nodošana tiesai tuvākajā laikā objektīvu iemeslu dēļ nav iespējama, ņemot vērā izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma komplicēto raksturu, starptautisko elementu un ģeopolitisko rezonansi.

[9] Tiesas kolēģija nepiekrīt aizskartās mantas īpašnieces pārstāvja Aināra Lezdiņa sūdzībā norādītajam, ka viņa pārstāvamā nekādi nevar ietekmēt izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma komplicēto raksturu, starptautisko elementu un ģeopolitisko rezonansi.

Tiesas kolēģijas ieskatā, ir svarīgi norādīt uz procesa virzītājas rakstveida viedoklī minēto, ka izmeklēšanas laikā krimināllietā ir konstatēts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas process ar tādām stadijām, kā:

-izvietošana – naudas līdzekļi no predikatīva tiek iepludināti nelegālo līdzekļu saņēmējkompānijā “Altem Invest Ltd” Kipras bankas “FBME Bank Ltd.”, kuru faktiski kontrolē Dmitrijs Kļujevs (*Dmitry Klyuev*);

-noslāņošana jeb strukturēšana – noziedzīgi iegūti līdzekļi, simulējot aizdevumu, tiek pārvietoti uz Latviju, AS “Norvik Banka” klientes Nadeždas Larinas kontu, tādā veidā līdzekļi tiek pārvietoti starp valstīm, attālinot tos no līdzekļu avota, un tiek radīts priekšstats par it kā leģitīmu darījumu;

-integrācija – noziedzīgi iegūtie līdzekļi tiek integrēti nekustamā īpašuma Latvijā, Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8 iegādei.

Tiesas kolēģija norāda, ka objektīvie iemesli, kāpēc pamata krimināllietu nav iespējams nodot tiesai tuvākajā laikā jeb saprātīgā laika periodā, pietiekami argumentēti norādīti procesa virzītājas 2021.gada 12.marta lēmumā par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un procesa par noziedzīgi iegūtu mantu nodošanu izlemšanai tiesai, secīgi arī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumā par arestētās mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiskāciju valsts labā.

[10] Kriminālprocesa likuma 630.panta pirmā daļa noteic, ka, izskatot materiālus par noziedzīgi iegūtu mantu, tiesai jāizlemj: vai manta ir noziedzīgi iegūta vai saistīta ar noziedzīgu nodarījumu; vai ir zināms mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs; vai kādai personai ir likumīgas tiesības uz mantu; rīcība ar noziedzīgi iegūtu mantu.

Procesam par noziedzīgi iegūtu mantu raksturīgs tas, ka šajā procesā netiek noskaidrota personas vaina, bet gan tiek lemts par mantas noziedzīgo izcelsmi vai saistību ar noziedzīgu nodarījumu. Šāds process ir vērsts uz mantisko jautājumu kriminālprocesā savlaicīgu un efektīvu atrisināšanu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 630.pantu tiesa pieņem lēmumu par noziedzīgi iegūtu mantu. Savukārt viens no tiem rīcības ar noziedzīgi iegūtu mantu modeļiem, ko pieļauj Kriminālprocesa likums, ir mantas bezatlīdzības nodošana valstij – mantas konfiskācija. (*Satversmes tiesas 2017.gada 23.maija spriedums lietā Nr.2016-13-01*)

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.¹¹panta pirmās daļas nosacījumiem noziedzīgi iegūta manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā.

Tiesas kolēģijas uzskata, ka iesniegtie procesa materiāli dod pietiekamu pamatu uzskatīt, ka kriminālprocesā arestētajam nekustamajam īpašumam ir noziedzīga izcelsme, jo nekustamā īpašuma iegādei Latvijā – Rīgā, Rūpniecības ielā 20 – 8, kura juridiskā īpašniece ir Krievijas pilsonē Nadežda Larina, ir izmantoti Krievijas Federācijā no Valsts kases 2007.gada beigās izzagtie naudas līdzekļi, tos strukturēti pārvietojot caur nelegālo līdzekļu saņēmējkompaniju “Altem Invest Ltd.”, 2011.gada 26.maijā šķietami likumīga darījuma aizsegā ieskaitot naudas līdzekļus 169500 *euro* apmērā Latvijas kredītiestādē AS “Norvik banka” klientei Nadeždai Larinai šī īpašuma iegādei.

Nekustamais īpašums Nadeždas Larinas īpašumā ir nonācis noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas darbību rezultātā un nepārprotami ir saistīts ar šo noziedzīgo nodarījumu, līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti ir nolēmusi, ka kriminālprocesā arestētais dzīvoklis ir atzīstams par noziedzīgi iegūtu mantu, un izlēmusi rīcību ar šo mantu.

[11] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 126.panta 3¹.daļas nosacījumiem, ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai.

Tiesas kolēģija secina, ka nav pamatots sūdzības iesniedzēja arguments, ka Nadežda Larina, nopratināta liecinieces statusā, nekādā veidā nav kavējusi procesu un ir sniegusi visu viņai zināmo un pieejamo informāciju procesa savlaicīgai norisei, kā arī pilnībā atspoguļojusi nekustamā īpašuma iegādes darījumu, viņai zināmās iesaistītās personas un darījuma gaitu.

Tiesas kolēģija ņem vērā to, ka lietas apstākļi norāda uz pretējo, ka aizskartās mantas īpašniece Nadežda Larina nav iesniegusi tādas pierādījumus naudas līdzekļu izcelsmei un nekustamā īpašuma iegādāšanās darījuma caurspīdīgumam, kas nepārprotami atspēkotu izmeklēšanas izvirzītās aizdomas un pierādītu nekustamā īpašuma finansējuma avota leģitimitāti. Nadeždas Larinas rakstveida skaidrojums ir nepārliciecināms, viņa jauca darījuma detaļas, viņas liecībās ir nesakritības, kā arī aizskartās mantas īpašniece lietā ir iesniegusi darījumu pamatojošo dokumentu – aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp “Altem Invest Ltd.” un Nadeždu Larinu, no kura redzams, ka tas pēc vizuālā noformējuma, struktūras un saturiskās jēgas noslēgts formāli, lai izpildītu bankas prasības, un pielāgots konkrētam naudas maksājumam.

[12] Par sūdzībā norādīto, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 360.panta 2¹.daļu Nadežda Larina uzskatāma par trešo personu vai ir nekustamā īpašuma labticīga ieguvēja, tiesas kolēģija norāda, ka šī likuma norma paredz, ka noziedzīgi iegūta manta ir nekustamais īpašums, kas ir piekritīgs valstij, tas ir,

mantu, kurai nav cita īpašnieka. Līdz ar to šāda pārstāvja atsauce uz minēto likuma normu nav attiecināma uz konkrēto procesu par noziedzīgi iegūtu mantu.

[13] Tiesas kolēģija nepiekrīt pārstāvja sūdzībā izteiktajam argumentam, ka, vērsoties pret Nadeždas Larinas īpašumu, faktiski viņa tiek sodīta, nebūdamā nekādā veidā vainīga, pat ne aizdomās turētā, un attiecībā pret aizskarto mantas īpašnieci nav ievērots Satversmes 92. un 105.pantā noteiktais, jo, kā jau iepriekš norādīts, procesa par noziedzīgi iegūtu mantu tiesiskais regulējums ir ietverts Kriminālprocesa likuma 59.nodaļā un pirmās instances tiesa ir izlēmusi Kriminālprocesa likuma 630.pantā paredzētos jautājumus.

[14] Tiesas kolēģija norāda, ka apstākļi, ka sūdzības iesniedzēja viedoklis nesakrīt ar tiesas izdarītajiem secinājumiem, pats par sevi nav pamats atzinumam, ka pirmās instances tiesa lietu nav izskatījusi objektīvi un vispusīgi.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, pieņemot lēmumu, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus, kuri būtu par pamatu pieņemtā lēmuma atcelšanai, tāpat, izskatot pārstāvja sūdzību, nav konstatēti tādi apstākļi, kas varētu būt par pamatu tās apmierināšanai.

Pie šiem apstākļiem tiesas kolēģija secina, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmums ir tiesisks, pamatots un atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 631.pantu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nolēma

atstāt negrozītu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.aprīļa lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (personiskais paraksts) Ieva Kulagina

Tiesnese (personiskais paraksts) Irīna Jansone

Tiesnese (personiskais paraksts) Daina Treija

NORAKSTS PAREIZS

Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnese

2021.gada 24.maijā

Ieva Kulagina

Sanumurētas un cauršūtas (cauraklotas)

5 (piecas) lappas

2021. gada „24” maijā

• Sekretāre S. Saliniece

Rezolūcija